

**UCHWAŁA NR IV/36/19
Rady Gminy Siepraw
z dnia 26 lutego 2019 r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 - 2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U z 2018r. poz. 994, zm. poz. 1000, poz. 1349, poz. 1432, poz. 2500), art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2018 poz. 998, zm. poz. 416, poz. 1076, poz. 1544), Rada Gminy Siepraw uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Siepraw na lata 2019-2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Siepraw.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą od 1 stycznia 2019 roku.

Przewodniczący Rady
Łeśzek Wierzbę

Załącznik do uchwały Nr IV/36/19 Rady Gminy Siepraw
z dnia 26 lutego 2019 roku w sprawie przyjęcia Gminnego
Programu Wspierania rodziny na lata 2019 – 2021

**Gminny Program Wspierania Rodziny
w Gminie Siepraw
na lata 2019 - 2021**

Gmina Siepraw



1. WSTĘP

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Siepraw na lata 2019 - 2021, zwany dalej Programem jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w gminie od 2013r.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodzina biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej. Planowane działania w programie w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji danej rodziny, będą miały charakter: profilaktyczny, interwencyjny i reintegracyjny. Interdyscyplinarna pomoc rodzinom przeżywającym kryzys powinny świadczyć lokalne służby społeczne oraz inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny, z zachowaniem zasady wzajemnej współpracy oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań. Realizacja programu odbywać się będzie za zgodą rodziny oraz z jej aktywnym udziałem w procesie zmian, z wykorzystaniem jej zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
4. Finansowanie kosztów:
 - a) Podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) Kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające,
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem i przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zamieszkałego na terenie gminy,
8. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

2. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

Gmina Siepraw jest gminą wiejską. Na koniec 2018r. w gminie było zameldowanych 8870 mieszkańców, w tym 2054 poniżej 18 roku życia. W podziale na płeć na dzień 31 grudnia 2018 roku było zameldowanych 4484 kobiet i 4386 mężczyzn.

Dla potrzeb Programu opracowano *Kartę Diagnostyczną* zawierającą m.in. informacje na temat liczby mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci, liczby dzieci z terenu Gminy Siepraw umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby osób korzystających z: pomocy społecznej, dodatku mieszkaniowego, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz stypendiów szkolnych i socjalnych. Karta diagnostyczna służy do analizy danych o rodzinach objętych wsparciem oraz określania celów pracy z rodziną.

Karta Diagnostyczna

	Lata		
	2016	2017	2018
Liczba mieszkańców Gminy Siepraw	8629	8755	8870
Liczba dzieci zamieszkujących gminę Siepraw w wieku 0 - 18	1943	2013	2054
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	181	176	154
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego	742	721	720
Liczba dzieci uprawnionych do świadczenia wychowawczego	1209	1258	1191
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	520	472	458
Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	20	20	17
Liczba dzieci korzystających ze stypendiów socjalnych	185	136	117
Liczba dzieci korzystających z zasiłków szkolnych	1	0	1
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	1	1	1
Liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny	125	154	182
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	16	16	14
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Siepraw przebywających w pieczy zastępczej	4	5	3
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny	6	6	4

Liczba ludności na przestrzeni trzech lat ulega systematycznemu zwiększeniu, odnotowuje się również wzrost liczby dzieci w wieku 0 – 18 lat.

Ze świadczeń z pomocy społecznej w latach 2016 – 2018 w ramach zadań własnych i zleconych, bez względu na ich rodzaj, formę i źródła finansowania łącznie skorzystało:

- w 2016 roku: **181 rodzin** liczących **567 osób**, w tym **96 rodzin z dziećmi**,
- w 2017 roku: **176 rodzin** liczących **517 osób**, w tym **94 rodziny z dziećmi**,
- w 2018 roku: **154 rodziny** liczących **437 osób**, w tym **74 rodziny z dziećmi**,

Dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieprawiu wskazują, że w analizowanym okresie odsetek osób korzystających z pomocy społecznej maleje. Zmniejszeniu ulega liczba rodzin z dziećmi, które korzystają z pomocy społecznej. Powodem tego jest z pewnością duże wsparcie jakie otrzymują rodziny z programu 500+.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieprawiu, w podziale na przyczyny korzystania z pomocy.

Powody przyznania pomocy w latach

Powody trudnej sytuacji życiowej	2016		2017		2018	
	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	120	365	107	331	84	251
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	41	234	34	192	30	156
Bezrobocie	59	107	39	117	31	82
Niepełnosprawność	55	120	52	113	59	132
Długotrwała choroba	59	115	57	106	60	119
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	61	265	58	238	50	201
w tym rodziny: niepełne	16	51	14	43	14	45

Powody trudnej sytuacji życiowej	2016		2017		2018	
	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób w rodzinach
wielodzietne	14	87	13	78	13	68
Przemoc w rodzinie	3	7	1	2	0	0
Alkoholizm	3	8	3	8	2	4
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	2	2	0	0
Zdarzenie losowe	3	3	0	0	1	3
Sytuacja kryzysowa	3	4	1	1	0	0

Dominującymi problemami w rodzinach korzystających ze wsparcia pomocy społecznej jest ubóstwo (obecny prób dochodowy 528,00 zł na osobę w rodzinie), a w następnej kolejności: bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, długotrwała choroba, bezrobocie i niepełnosprawność. Znaczną liczbę stanowią rodziny wieloprotblemowe, które nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudności życiowych. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych jest najczęstszą przyczyną trudności w pełnieniu prawidłowych ról społecznych i rodzicielskich.

Główną przesłanką przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w analizowanym okresie jest ubóstwo, pomimo jego spadku.

Typy rodzin, ze względu na liczbę dzieci w rodzinie, objętych pomocą społeczną w latach 2016 – 2018 obrazuje poniższe zestawienie:

Rodziny z dziećmi	Rok		
	2016	2017	2018
Ogółem	96	94	74
O liczbie dzieci:			
1	25	31	17
2	32	29	26
3	26	23	22
4	8	5	5
5	2	3	2
6	1	2	1
7 i więcej	2	1	1

Ze wszystkich rodzin korzystających z pomocy Ośrodka największą liczbę stanowiły rodziny, w których było 1 lub dwoje dzieci.

W wyniku dysfunkcji, które dotyczą rodziny objęte wsparciem dochodzi do sytuacji kryzysowych, kiedy należy zabezpieczyć dobro małoletnich dzieci poprzez umieszczenie w pieczy zastępczej. Liczbę dzieci przebywających w systemie pieczy zastępczej przedstawiają następujące dane.

Rodzaj pieczy	Liczba dzieci przebywających		
	2016	2017	2018
Rodziny zastępcze spokrewnione	0	0	0
Rodziny zastępcze niezawodowe	0	0	0
Rodziny zastępcze zawodowe	1	1	1
Rodzinny dom dziecka	0	0	0
Placówka opiekuńczo - wychowawcza	3	4	2
Ogółem	4	5	3

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dała gminom możliwość przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom poprzez wspieranie rodzin, w tym m.in. przez asystenta rodziny.

Typy rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2016 – 2018

Rodziny	Rok		
	2016	2017	2018
Ogółem	6	6	4
O liczbie dzieci:			
1	3	3	1
2	1	1	1
3	0	1	1
4 i więcej	2	1	1

W latach 2016 – 2018 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej utrzymuje się na podobnym poziomie. W celu przeciwdziałania wzrostowi dzieci przebywających w pieczy zastępczej gmina we współpracy z jednostkami gminnymi, powiatowymi realizuje różnorodne działania m.in.:

- 1) wzmożona praca socjalna z rodziną wieloproblemową, zagrożoną kryzysem,
- 2) zatrudnienie asystentów rodziny,
- 3) poradnictwo/ konsultacje psychologiczne i prawne,
- 4) działalność placówki wsparcia dziennego w Sieprawiu,
- 5) funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 6) zintensyfikowane wsparcie finansowe i rzeczowe,
- 7) specjalistyczne usługi opiekuńcze dla rodzin z dziećmi – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w domu,
- 8) szeroka oferta pomocowa Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami Programu są rodziny wychowujące dzieci z terenu Gminy Siepraw, a jednocześnie: niewydolne wychowawczo, ubogie i zagrożone ubóstwem, dotknięte przemocą, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, rodziny zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, bądź też rodziny, którym została ograniczona lub odebrana władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

4. CELE PROGRAMU

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Siepraw jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

L.p.	Cel	Sposób realizacji	Okres realizacji w latach
1.	Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych	Wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności. Praca socjalna polegająca na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym.	2019 - 2021
2.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny	Praca socjalna i udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom potrzebującym (zasiłki celowe, okresowe, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, stypendia szkolne, wyprawka szkolna, fundusz alimentacyjny).	2019 - 2021
		Finansowanie dzieciom dożywiania w szkole.	
		Dowożenie dzieci niepełnosprawnych do szkół.	2019 - 2021 w dni nauki w szkole
3.	Poprawa funkcjonowania rodziny oraz	Prowadzenie placówki wsparcia dziennego.	2019 - 2021
		Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę socjalną oraz współpracę z asystentem rodziny.	2019 - 2021

L.p.	Cel	Sposób realizacji	Okres realizacji w latach
	warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym	<p>Podjęcie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej oraz przywrócenia dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzicom biologicznym.</p> <p>Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w dostępie do konsultacji i specjalistycznego: psycholog, pedagog, prawnik</p>	
4.	Podjęcie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących	<p>Monitoring rodzin zagrożonych kryzysem poprzez pracowników socjalnych, pedagogów oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym z placówkami służby zdrowia.</p> <p>Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami.</p> <p>Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą.</p>	2019 - 2021
5.	Podnoszenie kompetencji pracowników zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników socjalnych i asystentów rodziny	2019 - 2021

5. REALIZATORZY PROGRAMU

Zaplanowane w programie działania realizowane będą przez:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Urząd Gminy w Sieprawiu;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Placówki Oświatowe z terenu gminy Siepraw;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. spraw przemocy;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach;
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa w Myślenicach.

6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki na realizację programu będą pochodzić z budżetu gminy Siepraw, budżetu państwa oraz środków pozyskanych z innych źródeł.

7. MONITOROWANIE

Monitorowanie programu odbywać się będzie poprzez sporządzenie i przedstawienie Radzie Gminy Siepraw rocznego sprawozdania z realizacji Programu.

Przewodniczący Rady

Leszek Wierzbę